

LES 8

DENTAALSTAMMEN

A. GRAMMATICΑ

1. Verbuiging van de mutastammen (vervolg).

Dentaalstammen

Bij de verbuiging van de dentaalstammen (type ἐλπίς, -ίδος - hoop, verwachting) geldt dat een dentaal (δ, τ, θ) voor σ wegvalt. Deze regel speelt alleen een rol in de nominativus singularis en de dativus pluralis.

nom/voc.	ἐλπίς	ἐλπίδες
genitivus	ἐλπίδος	ἐλπίδων
dativus	ἐλπίδι	ἐλπίσι
accusativus	ἐλπίδα	ἐλπίδας

Sommige woorden, o.a. ἔρις -ιδος – twist, χάρις -ιτος – gunst, κόρυς -υθος – helm, ὄρνις -ιθος – vogel hebben een accusativus singularis op -v: ἔριν, χάριν, κόρυν en ὄρνιν naast ὄρνιθα.

Woorden op -της -τητος en -ας -αδος zijn feminina, de meeste op -ις -ιδος eveneens.

Tot de dentaalstammen behoort ook het participium perf. act.

λελουκῶς -κότος λελουκυῖα -κυῖας λελουκός -κότος

De dativus pluralis is voor masculina en neutra λελουκόσι(v).

B. VOCABULARIUM

ἀργός	lui	Ἄρτεμις, -δος, ἡ	Artemis
Ἀρκάς, -δος, ὁ	Arcadiër	ἄσπίς, -ίδος, ἡ	schild

γέλως, -τος, ὁ	(ge-)lach	λαμπάς, -δος, ἡ	fakkel
εἶλως, -τος, ὁ	heloot	νομάς, -άδος, ὁ	nomade
Ἑλλάς, -δος, ἡ	Griekenland	ὄρνις, -θος, ὁ / ἡ	vogel
ἐλπίς, -ίδος, ἡ	hoop, verwachting	παῖς, -δός, ὁ / ἡ	kind
ἔρις, -ιδος	twist	πατρίς, -ίδος, ἡ	vaderland
ἔσθής, -ἡτος	kleed	πένης, -τος	arm
ἥλιος, ὁ	zon	περίοικος, ὁ	perioek
θαυμάζω	bewonderen, zich verwonderen	ποῦς, ποδός, ὁ	voet
θεός, ἡ	godin	πυραμῖς, -ίδος, ἡ	pyramide
κόρυς, -θος, ἡ	helm	σελήνη, ἡ	maan
Κρής, -τός, ὁ	Cretenser	Σφίγξ, -γγός, ἡ	Sphinx
κητιζώ	zich als een Cretenser gedragen	τίκτω	baren, voortbrengen
Λακεδαίμων, -ονος, ἡ	Sparta	φυγάς, -δος, ὁ	balling
		χάρις, -ιτος	gunst
		ψεύστης, ὁ	leugenaar

C. OEFENINGEN

Thema's

a. Vertaal in het Nederlands

1. Διὰ τί οὐκ ἐβούλου εἰς Αἴγυπτον πορεύεσθαι καὶ θαυμάζειν τὴν Σφίγγα καὶ τὰς πυραμίδας;
2. Οἱ Ἀρκάδες πολλὰ θηρία τεθηρευκότες (het Grieks gebruikt zeer vaak participia waar wij een liever een temporele, causale of concessieve bijzin gebruiken) τῇ Ἀρτέμιδι αἰγὰς τινὰς ἔθυσαν.
3. Οἱ πολῖται ἤδοντο ταῖς τῶν Κρητῶν λαμπραῖς ἀσπίσι καὶ κόρυσι.
4. Τεθυκότες οἱ φυγάδες εἰς τὴν Ἑλλάδα πορεύονται.
5. Οἱ εἰλωτες τοῖς πένησιν ὅμοιον τὸν βίον ἤγον.
6. Λελυκῶς τοὺς ἵππους ὁ δοῦλος τοῦ ξένου πόδας ἔλουσεν.
7. Σὺν γέλωτι οἱ παῖδες τὰς τοῦ ἱατροῦ θυγατέρας χίονι ἔλουσαν.
8. Οἱ ποιηταὶ τὸν μὲν ἥλιον τῆς ἡμέρας λαμπάδα λέγουσιν, τὴν δὲ σελήνην τῆς νυκτός.

9. Αἱ παρθένοι λαμπρὰν ἐσθῆτα ἐπεποιήκεσαν τῇ θεῷ.
10. Ἐν Λακεδαίμονι Σπαρτιάται ἦσαν καὶ περίοικοι καὶ εἴλωτες.
11. Τούτοις τοῖς νομάσι πατὴρ οὐκ ἔστιν.
12. Οἱ Ἕλληνες πολλοὺς ὄρνιθας καὶ ἄλλα θηρία ἐθήρευσαν ἐν τῷ πεδίῳ. Χάρις μὲν χάριν τίκτει, ἔρις δ' ἔριν (cf. Eur. Hel. 1234, Soph. Ai. 522) Κρήτες ἀεὶ ψεῦσται, κακὰ θηρία, γαστέρες ἀργαί. (Paulus, Titus 1,12) Πρὸς Κρήτας κρήτιζε (Polybius 8, 21, 5).

a. Vertaal in het Grieks

1. Waarom wilde je niet naar Egypte reizen en de sphinx en de pyramiden bewonderen?
2. Toen de Arcadiërs vele dieren hadden gevangen (vert. 'gevangen hebbende'), offerden (a) zij enkele geiten aan Artemis.
3. De burgers verheugden zich over de schitterende schilden en helmen van de Cretensers.
4. Nadat zij geofferd hebben (vert. 'geofferd hebbende') zullen de ballingen naar Griekenland reizen.
5. De heloten leidden een (vert. 'het') leven gelijk aan de armen.
6. Nadat hij de paarden had uitgespannen (vert. 'losgemaakt hebbende'), waste (a) de slaaf de voeten van de vreemdeling.
7. Met gelach wasten (a) de jongens de dochters van de arts met sneeuw.
8. De dichters noemen (vert. 'zeggen') de zon de fakkel van de dag maar (μὲν... δὲ) de maan van de nacht.
9. De meisjes hadden een schitterend kleed voor de godin gemaakt.
10. In Sparta waren Spartanen, perioeken en heloten.
11. Die nomaden hebben geen vaderland. (lett. Voor die nomaden is er geen vaderland).
12. De Grieken ving(en) (a) in de vlakte veel vogels en andere dieren. Gunst baart gunst, maar (μὲν... δὲ) twist twist. Cretensers zijn altijd leugenaars, laffe beesten, luie magen. Gedraag je tegenover (πρὸς) Cretensers als Cretenser.